

Kommunal frivilligheitspolitikk og lokale organisasjonar

Håkon Solbu Trætteberg 26, mai 2021



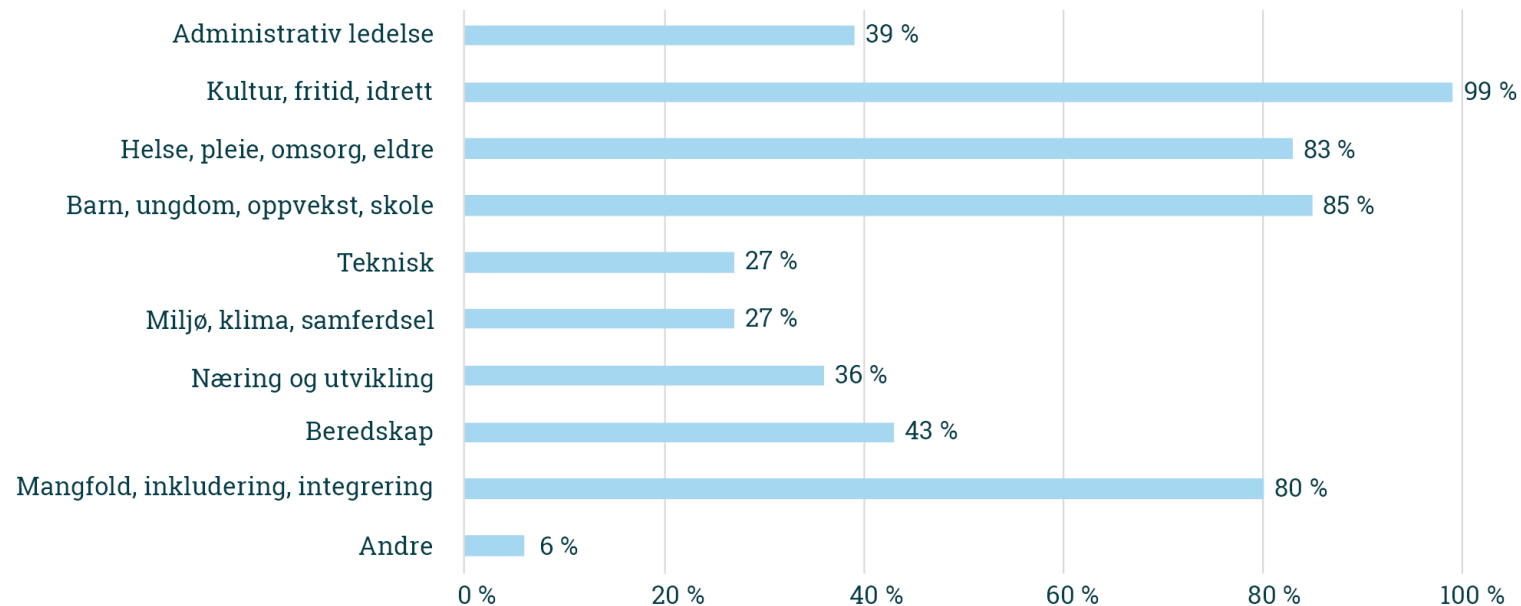
1. Spørreundersøkelse til alle landets kommuner
Svarprosent på 55. Representativ gruppe har svart
2. Casestudier i ni kommuner og to bydeler i Oslo
89 intervju med
 - a) Representant fra kommunen per saksfelt
 - b) Representant fra frivillig organisasjon per saksfelt
 - c) Andre relevante som frivilligkoordinator, frivilligsentral, paraplyorganisasjon, etc.



- Organisasjonsdata fra spørreundersøkelsen (2009/13 og 2019)
 - Driftskostnader
 - Inntekter fra ulike kilder
- Intervjudata fra casestudier av frivillighetspolitikk i kommuner
 - Geografisk spredning (by og land)
 - Mellomstore og store kommuner
 - Kommunalt ansatte og representanter for foreninger

Omfang av samarbeid

Andel av kommunene som har et samarbeid med frivilligheten på ulike områder:



Hvordan samarbeider de?

Samspillet er definert av to forhold ved kommunen:

1. Handlingsrommet til kommunen
2. Den kommunale frivillighetspolitikken – hvor åpen kommunene er for frivillig deltakelse i beslutninger og aktivitet

Og forhold ved organisasjonene:

1. Organisasjonenes ambisjoner, koordinering og styrke

Betingelser for samarbeidet

1. Styring og autonomi

- a) Kommunen har oppgaver som må løses, organisasjoner har virksomhetside – hva gjør man når dette ikke matcher?
- b) Grenseoppgang mellom kommunalt ansvar og frivillig aktivitet

2. Koordinering

- a) Møteplasser, kjennskap
- b) Hvem som skal organisere frivillige?

Betingelser for samarbeid

3. Økonomiske rammer og andre ressurser

- a) Helt avgjørende del av relasjon
- b) Spenninger knyttet til hvilke organisasjoner som får innpass hos kommunen
- c) Kommunen besitter også andre ressurser som for eksempel lokaler

FRIVILLIG SEKTORS ØKONOMI

- Frivillig sektors økonomi vokser videre
 - Mest vekst innen idrett, hobby og fritid, samt bo- og lokalmiljø og samfunnsrettet aktivitet
 - Det er imidlertid forskjeller mellom hvor mye som går til det lokale og sentrale nivået
- Innsamling og gaver blir stadig viktigere. Flere gir og det genererer mer inntekter
- En større andel av inntektene kommer fra stat og fylke
 - Store offentlig regulerte støtteordninger viktig – momskompensasjon etablert som stor inntektskilde for sektoren

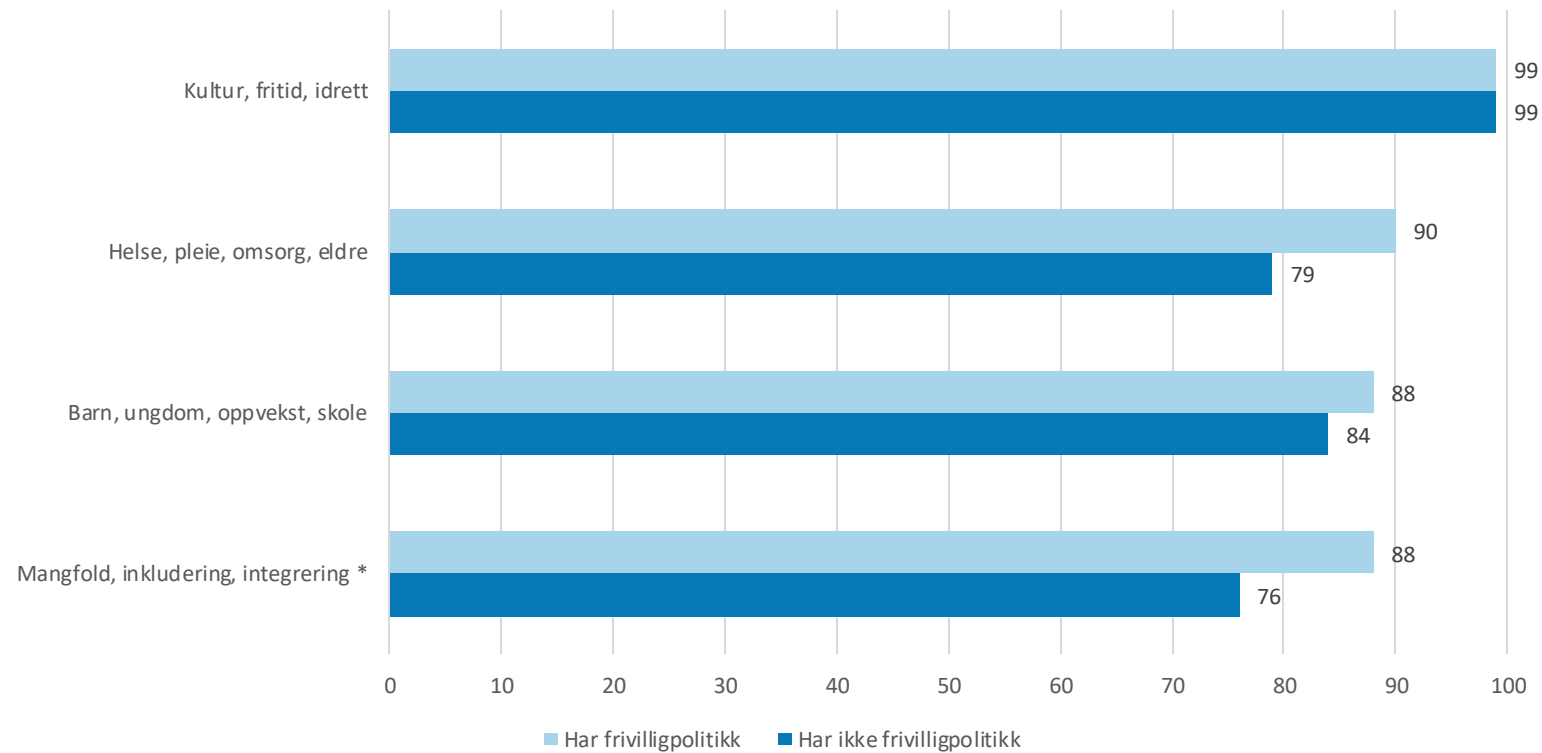
Klar (lokal)trend: prosjektstøtte

- Kortsiktige og avgrensede tilskudd gi fleksibilitet i en stram kommuneøkonomi og/men gi mer rom for styring.
- Aktivitetsstøtte kan fungere som lavterskeltilbud og bidra til innovasjon og utprøving av nye ideer.
 - Men det gir lite forutsigbarhet for frivilligheten
- Noen organisasjoner innretter sin aktivitet for å være attraktive samarbeidspartnere for kommunen
- Samarbeid mellom kommune og frivillighet kan dessuten være viktig for begge parter, for å få tilgang på statlige tilskudd.

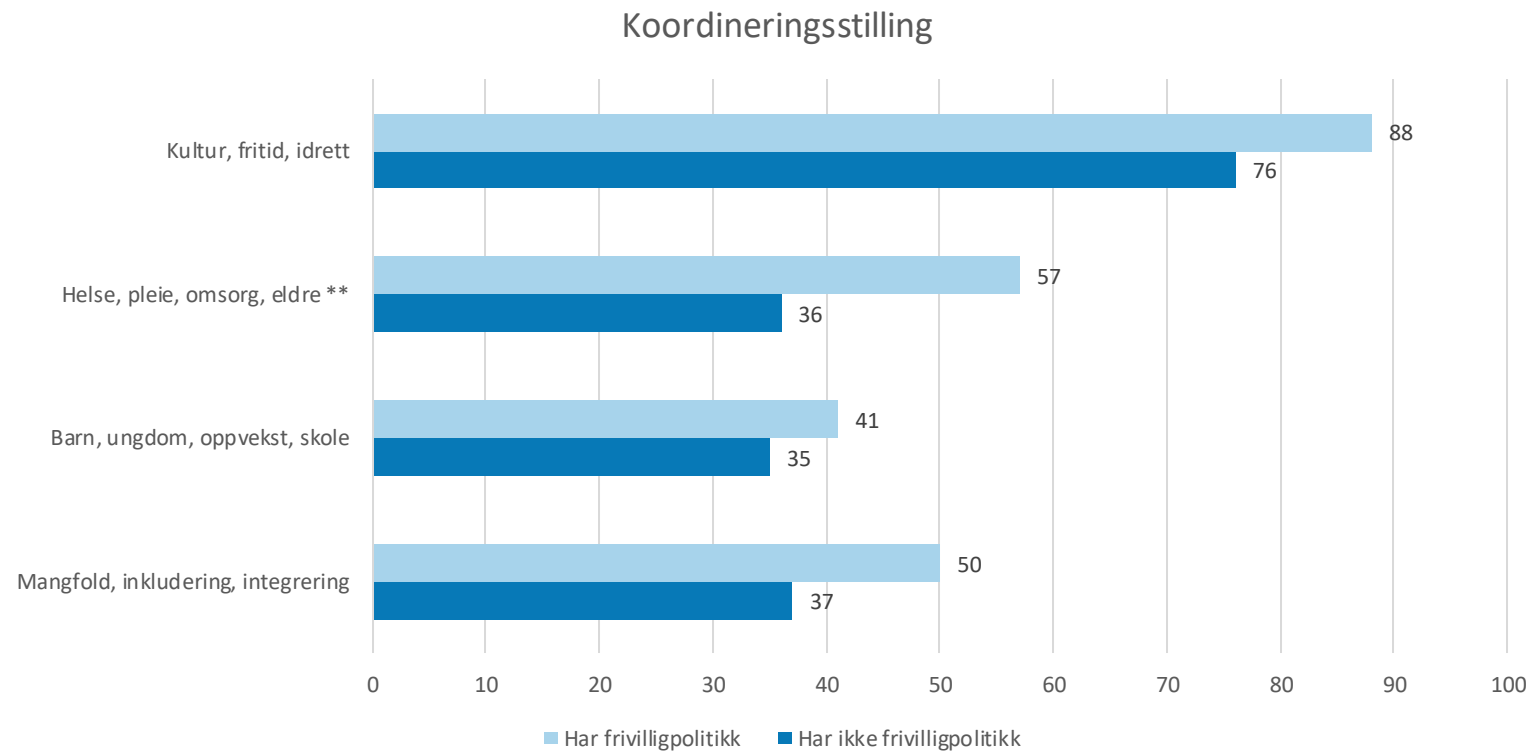
Frivillighetspolitikk

- Hovedtrekket i kommunenes frivillighetspolitikker at de skal støtte opp om og legge til rette for en mangfoldig og aktiv frivillig sektor
- Signaler i den statlige frivillighetspolitikken har betydning for kommunens arbeid på feltet
- Kommunen inntar rolle som tilrettelegger for frivillig sektor. Stikkordene er:
 - Samskaping/styring
 - Økonomisk støtte
 - Lokaler

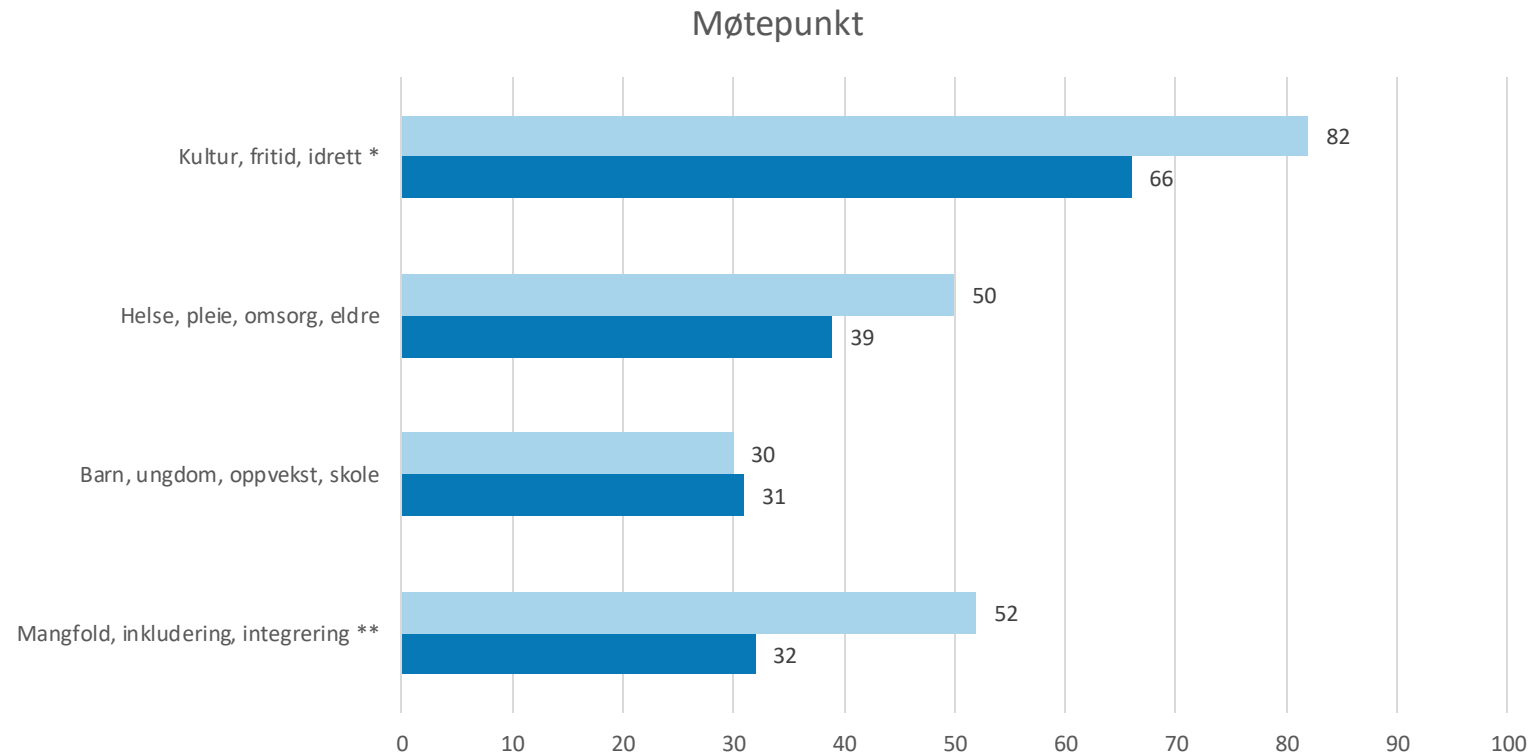
Andel kommuner med samspillsrelasjoner til frivillige aktører med/uten frivilligpolitikk



Andel kommuner med koordineringsstilling med/uten frivilligpolitikk



Andel kommuner med fast møtepunkt med frivillige aktører med/uten frivilligpolitikk



LOKALLAGENES RAMMEVILKÅR

- Kommunen inntar rolle som *tilrettelegger*
 - Statlige signaler spiller inn på frivillighetspolitikken og i samarbeidet med organisasjonslivet
 - Men også større styringsambisjoner også på lokalt nivå
- Samarbeid et utgangspunkt for økonomisk støtte
 - Forskjeller mellom felter i støtteforvaltning og forståelse av forholdet mellom kommune og organisasjon
 - Prosjekt- og aktivitetsstøtte som lavterskeltilbud og virkemiddel for innovasjon
- Lokaler viktig – men fortsatt en vei å gå?
 - Problemet oftere at det er mangel på egnede lokaler, enn at man ikke har lokaler i det hele tatt